

pelgrim

St Jacobus de
Meerdere
Parochieblad voor
RK Enschede
april 2020 / 4

'Er zijn voor de familie op gepaste wijze, dáár gaat het om.'

Bij een overlijden sta ik graag voor u klaar met zorg en advies. Wilt u meer weten over mijn persoonlijke manier van werken, bel dan 074 291 3231.

Wilt u een overlijden melden?
Bel dan 0800 8192.

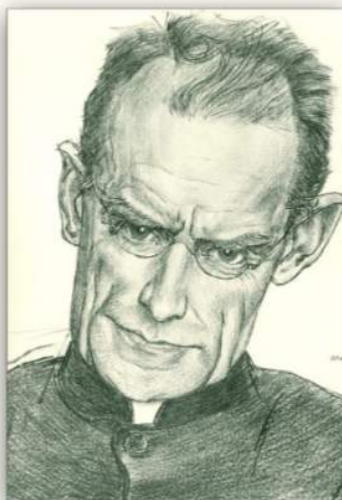

Marlon Noordhuis
Uitvaartverzorgster

Yarden
Uitvaartzorg
Enschede
yarden.nl

YARDEN

In de geest van Alphons Ariëns

De activiteiten van het Ariëns Comité kunt u volgen op www.arienscomite.nl
Wanneer u deze financieel wilt ondersteunen kunt u doneren op
NL67 RABO 0118 0417 38
t.n.v. Stichting Het Ariëns-Comité te Enschede

I N N E R B A L A N C E E N S C H E D E - I N T E R N A T I O N A L

Centre for Holisitic Health, Inner Peace and Well-being

Ik loop graag een stukje met je mee op je levenspad om je te herinneren dat er nog altijd hoop is.
Hoe kan ik je van dienst zijn?

Yoga

Massage

Spiritual Life Coaching

Colonhydrotherapie

Nthabiseng

Awareness is the key to Health

Burgemeester van Veenlaan 72, 7543 AA Enschede • The Netherlands
06 - 83 181 995 • info@innerbalance-enschede.nl • www.innerbalance-enschede.nl

Parochieel Dienstencentrum Enschede
Nieuwe Schoolweg 2, boven
7514 CG Enschede
Telefoon 053 - 711 34 59 met voicemail
secretariaat@katholiekenschede.nl
Geopend: maandag t/m donderdag van
09.00 - 12.00 uur
www.katholiekenschede.nl

rekeningnummer
NL15 RABO 0153 1666 65

In geval van pastorale nood: 06-39170407 b.g.g.
06-20874866.

Uitvaarttelefoon: 06-28 56 79 22
E-mail: uitvaart@katholiekenschede.nl

Pastoor P. Daggenvoorde, teamleider
Tel. 06-39 17 04 07
p.daggenvoorde@rkzuidoosttwente.nl
Vrije dag: maandag

Pastor W. Rekveld, parochievicaris
Tel. 06 - 20 87 48 66
w.rekveld@rkzuidoosttwente.nl
Vrij op maandag

Pastoraal werker C. Berbee
Tel. 06 - 41 25 25 58
c.berbee@rkzuidoosttwente.nl
Vrij op vrijdag

Pastoraal werker M.D. Dijkman
Tel. 06 - 38 90 39 99
m.dijkman@rkzuidoosttwente.nl
Werkt op woensdag

Pastoraal werker F. de Heus
Tel. 06 - 30 09 88 33
f.deheus@rkzuidoosttwente.nl
Vrij doorgaans op vrijdag

Pelgrim

april 2020, nr. 4

Inhoud

- 5 Voorwoord**
pastor Willy Rekveld
- 6 St. Jozef**
- 8 H. Jacobus**
- 10 St. Jan**
- 14 Reacties op Een oude foto ...**
- 16 Geen vieringen maar ...**
- 19 Hartenkreet van Pater Ben Engelbertink**
- 24 Palmпасen**
- 26 Corona-ervaringen van pastor Frank de Heus**

VAN DE REDACTIE

In deze bizarre "coronatijd" hebben we als bestuur en redactie toch besloten om de "Pelgrim" uit te brengen.

Voor de redactie betekende dit niet bij elkaar komen, maar alles via "thuiswerken" voor elkaar te krijgen. Nu was het gelukkig mooi weer en kon ik vanuit de tuin dit klusje klaren. Ik realiseerde mij echter dat er een heleboel mensen zijn die dit nu niet kunnen. Zij mogen of kunnen niet naar buiten, zijn afgesloten van de "gewone" wereld.

Hoe lang dit gaat duren is nog onbekend, maar laten we toch ook nog genieten van de kleine dingen. Het extra telefoontje, de lieve verzorgende, de ontluikende natuur die nergens last van heeft. Mensen, let een beetje meer op elkaar!

Groetjes, Conny, letje, Clara, Annelies en Ine

De wereld is nu donker
Zoals in een bioscoop
Komt er ook een verlossend einde,
Dat is waar ik op hoop

Het is zo verdrietig
Kijk om je heen
Velen verliezen hun werk
Ouderen zijn eenzaam en alleen

We voelen met ons allen
Wat het virus Corona met ons doet
Danken de hulpverleners
Voor hun inzet en moed

Nee, het is geen film
Waar ik nu in zit
Ik kijk naar het nieuws
Merk dan dat ik bid

Neem alle aangescherpte regels
Toch echt heel serieus
Dan gaat het zeker wel weer goedkomen
Heb vertrouwen in elkaar, heus

- Gedicht van Hennie Doest -

DE WEG TEN LEVEN GAAN

Nu ik deze woorden neerschrijf zitten we in de Goede Week en zijn we op weg naar Pasen.

Als Pelgrim verschijnt zijn we in de paastijd op weg naar Pinksteren, staan we voor de meivakantie en weten we niet welke maatregelen er nog zullen volgen in ons land en daarmee ook in onze kerk en samenleving.

Hierin ben ik op zoek naar woorden van nabijheid, van bemoediging. Want het is allemaal zo anders. Denkend aan wat er gebeurd is met mensen door een vernietigend virus. Aan hen die zorgend en nabij zijn geweest.

Aan afstand houden, aan datgene wat ons ten diepste heeft geraakt en ons nog zal raken, denk ik aan de woorden die in de Paasnacht klonken in het Evangelie.

Ik weet dat gij Jezus zoekt, de gekruisigde. Hij is niet hier, Hij is verrezen zoals Hij gezegd heeft. Hij is verrezen van de doden en nu gaat Hij u voor naar Galilea: daar zult gij Hem zien.

Deze verzen uit het Evangelie opgeschreven door Matteüs zijn in deze tijd ook voor ons actueel.

Terug gaan naar de Bron van ons bestaan. Hebben we in de Goede Week de gebrokenheid, het kwetsbaar zijn, het lijden en de dood gevierd, herdacht, met Pasen klinken de woorden anders.

In deze maanden hebben ook wij de gebrokenheid, het kwetsbaar zijn, het lijden en de dood ervaren in ons mensen bestaan. Maar ook de bemoediging van velen die zorg droegen, die een weg gingen van nabijheid en liefde. Het heeft vele mensen in beweging gezet met allerlei mooie initiatieven. Op afstand maar toch zo nabij, hartverwarmend.

Pasen teken van hoop van leven, van liefde, van in beweging komen.

Ga naar Galilea: daar zult gij Hem zien.

Naar Galilea gaan betekent in geloof, hoop en

liefde er zijn, zoals Hij, de Verrezen Heer, Jezus Christus er was voor alle mensen zonder onderscheid.

Hij was er in vreugde en verdriet. Zijn woorden: Ik zal met u zijn tot het einde der tijden, mag ook in deze dagen van geraakt zijn door alles wat ons overkomt klinken.

Maar ook uitnodigen er te zijn voor elkaar. Om na te denken als dit voorbij is hoe gaan wij dan verder met elkaar en de schepping?

Op weg naar Pinksteren, Gods Geest die ons wil inspireren, tot inkeer, tot herschepping, tot nabijheid en liefde.

Wij bidden immers in de Pinksternoveen; Kom heilige Geest verlicht de harten van uw gelovigen, en ontsteek in hen het vuur van Uw liefde. Zend Uw Geest uit en alles zal worden herschapen en Gij zult het aanschijn van de aarde vernieuwen.

Deze vernieuwing wens ik ons allen toe. Dat wij niet wanhopen en vertrouwen in de woorden van Jezus, de Verrezen Heer: Vrede zij u zoals de Vader mij gezonden heeft zo zend ik u.

In die zending gaan naar Galilea betekent LEVEN. Dat wens ik u, jullie allen van harte toe. Een goede tijd naar Pinksteren toe. Ondanks dat tot 31 mei, waarop wij het feest van Pinksteren vieren, wij nog niet kunnen samenkomen wij in gebed verbonden zullen zijn.

Pas goed op u zelf en op anderen.

Willy Rekvelde Parochievicaris.

Colofon

Geloofsgemeenschap Noord

Kerkgebouw: Oldenzaalsestraat 115 7514 DP

Parochiecentrum: Nieuwe Schoolweg 2

Tel. nr.: 053 435 48 08

Email:

secretariaat.noord@katholiekenschede.nl

Uitvaart telefoon: 06 28 56 79 22

Openingstijd locatiesecretariaat:

Do. 9:00 tot 12:00 uur.

Lokale Pastoraatgroep:

Email:

pastoraatgroep.noord@katholiekenschede.nl

Mevr. Lies van Veldhoven

Mevr. Ria Everink

Mevr. Elly Vije

Hr. Jan van den Noort

Lokale Beheergroep:

Email:

beheergroep.noord@katholiekenschede.nl

Hr. Rien Tiehatten (tijdelijk)

Hr. Paul Wolbert

Hr. Frans Snijders

Hr. Remco ter Brugge

Redactie Pelgrim: Kopij kunt u sturen naar
redactie@katholiekenschede.nl

**Voor misintenties, stipendia, kerk-
bijdrage** of een andere reden vermelden wij
graag het volgende banknummer
NL15 RABO 0153 1666 65 t.n.v.
Par. St. Jacobus de Meerdere

Vieringen: zie pagina's 16-17-18

Bijbel leesgroep:

Elke donderdagmorgen

Ontmoetingsplaats Pauluszaal

Elke woensdagmorgen geopend tussen 9:30
en 11:30 uur. Tel.: 06 22 35 19 41

Beproefd

Op de proef gesteld worden. Van uur tot uur, van dag tot dag, week in, week uit. Het duurt en het duurt. Het raakt ons allemaal, met een ongekende intensiteit. We zijn tot stilstand gekomen als samenleving. Letterlijk. We kunnen nu stil staan. Stil staan bij elk bloemetje. Elke knop in ogenschouw nemen. De vogels volgen in de lucht, van tak tot tak. Hun zang werkt aanstekelijk. Toch is het stil geworden, anders. Het verkeer raast niet meer. Ook dat is stil gevallen. De leegheid gaapt je aan. Alleen te zijn met jezelf. Hoe ben je in deze situatie elkaar nabij? Door de afstand heen? Een uitdaging? Een oefening? Elk vriendelijk woord vanuit de verte doet wonderen. Het wonder van nabijheid. Op welke wijze dan ook. Een groet, een telefoongesprek, een zwaai, een buiging, hand op het hart. Een vraag, een antwoord. Een kaart en nog zoveel meer. Kleine dingen, zeer gewaardeerd, zorgvuldig toegepast.

Bidden, smeken, vertrouwen. Een kaars, een lichtpunt, licht. Je hart laten spreken. Een gedicht van Inge Lievaart bij Johannes 20, 18 benadert dit heel mooi.

Lees verder op pagina 7

Bij Joh. 20, 18 staat: Daarop ging Maria van Magdala aan de leerlingen verkondigen: "Ik heb de Heer gezien!" En ze vertelde hun wat hij tegen haar gezegd had.

Maria Magdalena in de graftuin

*In wanhoop doolt zij rond
het graf is leeg
het lichaam van de meester
niet te vinden*

*alleen een vreemde-
de tuinman soms
zou hij misschien?*

*Waar hebt u hem gelegd
die men het leven nam
wil hem mij dan tenminste
nog als dode laten*

*verblind door tranen
alles is verloren
dood is nog altijd dood
wendt zij zich af-*

*Wat opent haar
wat heelt haar oren
wie noemt haar bij de naam
zoals zij is gekend?*

*Nog dieper ommekeer
dan in hun vroegste ontmoeten
ervaart zij want zij ziet:
hij is het
de Levende
Die mij tot leven riep*

Karel Eykman dicht bij psalm 23 De Heer is mijn herder, in zijn psalm Zonder liefde ben je nergens, in de laatste strofe:

*Zonder liefde ben ik nergens
zonder jullie stel ik niets voor.
Had ik jullie niet bij me
dan ging ik er aan onderdoor.
Want liefde is echt
en liefde is aardig
is open, oprecht
en eerlijk, rechtvaardig.
't Is liefde die ziet
hoe opnieuw te beginnen
die ieder verdriet
ook de dood kan overwinnen.*

*Lies van Veldhoven
pastoraatgroep
Geloofsgemeenschap Noord*

H. Jacobus

Langestraat 51, 7511 HB

tel: 053-431 59 04

Email:

secretariaat.jacobus@katholiekenschede.nl

Uitvaart telefoon: 06-28 56 79 22

Openingstijd secretariaat:

Vrijdagmorgen van 9.30 - 12.00 uur.

U komt het secretariaat binnen door de houten poort tussen de pastorie en de Jacobuskerk. Links vindt u de deurbel. De brievenbus vindt u in de voordeur aan de Langestraat 51.

Lokale Pastoraatgroep:

Email: pastoraatgroep.jacobuskerk@katholiekenschede.nl

Eric Sanders

Hetty Mulder

Lokale Beheergroep:

Email:

beheergroep.jacobus@katholiekenschede.nl

Jos van Rooij, evenementen/activiteiten

Joop van der Woning, evenementen/
activiteiten

Fons Rijckenberg, gebouwen/onderhoud

Bennie Elferink, techniek/onderhoud

Adrie Bakker, financiën/contactpersoon

Redactie: Conny Oostdam. Kopij kunt u sturen naar redactie@katholiekenschede.nl

Bankrekening:

NL15 RABO 0153 1666 65 tnv

Par St. Jacobus de Meerdere Enschede

Vieringen: ziepagina's 16-17-18

Elke eerste zaterdag van de maand:

om 12.00 uur Angelus gebedsdienst.

Openstelling Jacobuskerk:

Donderdagavond van 18.15 tot 20.00 uur in de maanden april t/m oktober ook elke zaterdag van 12.00-16.30 uur met rondleiding

Passietijd?!

Het is Palmzondag, de zon schijnt volop en buiten fluiten de vogels uitbundig. Het is stil op straat. Binnen start om 11 uur op de laptop de Palmzondagviering vanuit de Jozefkerk. Voor het altaar zien we de manden met paastakjes staan. Alle locaties op één lijn voor het altaar. Mooie symboliek.

Pastoor Paul vertelt het aloude en steeds weer ontroerende lijdensverhaal. Vol passie. Zoals ook de afgelopen weken in het teken staan van Passietijd. Het corona virus heeft ons in zijn greep. En juist door deze tijd, krijgen woorden als bezinning en passie extra betekenis. Bezinning op en passie voor wat er werkelijk toe doet in het leven: omzien naar elkaar, zorg voor elkaar. Er zijn veel initiatieven ontstaan, zowel binnen als buiten de kerk. Extra nieuwsbrieven, belrondes waardoor er wekelijks contact met parochianen kan zijn, het klokkenluiden op de woensdagavond om 7 uur als teken van hoop en troost.....

In ieder geval tot en met Pinksteren zal het stil zijn in de kerk, wordt er geen koffie gezet in het parochiehuis, kunnen we elkaar niet fysiek ontmoeten, volgen we de vieringen via tv of laptop. En zetten we ons bakje troost zelf. Maar laten we met elkaar op welke wijze dan ook ervoor zorgen dat de passie die zich nu in veel initiatieven laat zien behouden blijft. Samen verder, hoe dan ook. Met dezelfde passie, ook na de Passietijd!
Pastoraatgroep Jacobuskerk

Met dank aan familie Blokhuis voor het leveren van de takjes: de manden zijn weer rijkelijk gevuld

Geloofsgemeenschap Zuid

St. Janpastorie, Haaksbergerstraat 253
7545 GH Enschede tel. 053-432 44 87

E-mail:

secretariaat.zuid@katholiekenschede.nl

Uitvaarttelefoon: 06 - 28 56 79 22

Openingstijden secretariaat:

maandag van 9.00 - 11.00 (behalve in de schoolvakanties) en

donderdag van 9.30-11.30 uur

Pastoraatgroep Zuid E-mail:

pastoraatgroep.zuid@katholiekenschede.nl

Mw. T. Hannink

Mw. J. Heitbrink-van Rooij

Mw. A. Tenbergen

Carina Meijer is contactpersoon voor de voormalige Ariënsgedachteniskerk

Lokale Beheergroep Zuid E-mail:

beheergroep.zuid@katholiekenschede.nl

Wendy Bathoorn, coördinator

Henny Pahlplatz (Ariënsgedachtenis)

06 - 10 13 11 12

Lisette Janssen (St. Jan) 053 - 430 59 88

Miranda van Alstede, Tonny Oude Elferink

Jos Vaneker (Verrijzenis)

Redactie Pelgrim: Annelies Tenbergen

redactie@katholiekenschede.nl

Bankrek. NL 15 RABO 0153 1666 65 tnv

Par. St. Jacobus de Meerdere Enschede

Vieringen: zie pagina 16-17-18

De Roef, Pastoor Geertmanstraat 17

Contactpersonen:

Carina Meijer 06-27 38 16 93 (voor vragen en informatie)

Bijbelleesgroep:

1e woensdag van de maand om 9.30 uur

Verrijzeniskerk

Het Leunenberg 588 do-mo 9.00-11.00 uur

Contactpersoon

Annelies Tenbergen 053 - 476 86 67 (voor vragen en informatie)

Vrijwilligersavond

Wat was het jammer dat de vrijwilligersavond van 13 maart niet door kon gaan i.v.m. de coronacrisis.

Alle voorbereidingen waren klaar, maar na lang wikken en wegen hebben we woensdags ervoor toch besloten om de avond niet door te laten gaan. Een goede beslissing bleek later.

We hopen dat er gauw een eind komt aan alle ellende en dat we er allen gezond doorheen komen.

De vrijwilligersavond zal hopelijk aan het eind van dit jaar alsnog doorgang kunnen vinden. We danken in ieder geval allen voor de grote inzet voor onze kerken en wensen u een goede gezondheid.

Pastoraat- en Lokale Beheergroep Zuid

Hallo allemaal

Hoe gaat het met jullie, hopelijk allemaal nog gezond.

Wat is het een rare tijd, sommige mensen vergelijken hem met de oorlog, een ander zegt dat dit erger is.

Ik heb de oorlog niet meegemaakt en kan dus niet vergelijken, maar ik weet wel dat dit een hele onzekere tijd is.

Wie heeft het virus onder de leden, en wie niet, er heerst veel empathie naar elkaar, maar we bekijken elkaar ook wel met enige argwaan.

Het is allemaal zo dubbel.

Ook wat onze kerk betreft, nu alle vieringen t/m Pasen waren geschrapt.

Wat deed dat met ons als gelovige mensen, konden wij ons goed voorbereiden.

We misten Witte Donderdag waar we in de St.Jan met elkaar aan tafel zouden gaan.

En Goede Vrijdag een viering van bezinning.

Met als hoogtepunt de Paaswake waarin wij gedenken dat Jezus is opgestaan, ook na een hele moeilijke en pijnlijke weg.

Hij deed dit voor ons, en wij zullen nu proberen in Zijn naam, in de moeilijke tijd die wij door maken, een beetje naar elkaar om te kijken.

We bellen iemand waarvan weten dat hij of zij alleen zit, of sturen een kaartje, ook brengen we bloemetjes naar mensen om ze te laten weten dat wij aan hen denken.

Dit is wat wij als mensen voor elkaar kunnen doen.

Maar de vraag blijft, als er zoveel vieringen uitvallen, wat betekent dat financieel voor onze kerk.

Volgens de vicevoorzitter stond de kerk in Enschede er net iets rooskleuriger voor, maar als er geen vieringen zijn komen er ook geen collecte gelden binnen.

Nu kunt u wel denken dat de lamp niet aanhoeft en de verwarming ook niet, en dat klopt, maar de vaste lasten, huur, aflossing, verzekeringen, dat gaat gewoon door.

Ik zing bij het St. Jan – H. Michaëlkoor en wij krijgen elk jaar een kleine vergoeding voor een heel jaar zingen in diverse vieringen.

En nu kwam iemand van ons koor op het idee om die bijdrage niet te vragen dit jaar, als een kleine compensatie voor niet ingekomen collectegelden.

Brengen wij als koor nu andere koren op een idee?

Maar ook u als kerkganger zou een steentje bij kunnen dragen door het geld dat u anders in de diverse collecteschalen had gedaan over te maken aan de kerk, maakt niet uit hoeveel, het gaat er ook om dat we er samen voor zorgen dat we volgend jaar met ons allen weer in de drie kerken van Enschede de diverse vieringen vóór Pasen kunnen vieren.

Voor de zekerheid geef ik even een banknummer dan hoeft u dat niet op te zoeken.

NL 15 RABO 0153 1666 65 t.n.v. Par. Jacobus de Meerdere.

Ik wens u vrede en alle goeds.

José Heitbrink

In dierbare herinnering aan

Mgr. Henk Kronenberg, marist

Uw rijk kome (zijn wapenspreuk)

Hij werd geboren in Enschede op 29 september 1934.
Op 12 september 1958 deed hij zijn religieuze professie
in de Sociëteit van Maria.

Op 18 oktober 1961 ontving hij de priesterwijding
en op 14 juli 1999 de bisschopswijding in Bougainville.
Op 25 maart 2020 overleed hij in verzorgingshuis Eschpoort
te Enschede.

Zijn jeugd jaren in een groot gezin waren niet zonder zorg. Zijn gezondheid vroeg bijzondere aandacht. En ook de oorlogstijd was ingrijpend. Henk ging naar het juvenaat van de maristen in Hulst, ver van huis toen. Na zijn noviciaat in Glanerbrug en het groot seminarie in Loreto, Lievelde, werkte hij in Hulst als prefect, godsdienstleraar en in parochies. Naar zijn wens mocht Henk dan toch als missionaris naar Oceanië. Op 5 mei 1965 kwam hij aan in het bisdom Bougainville, deel van Papua New Guinea. Hij werd secretaris van de bisschoppenconferentie. En zelfs bisschop van Bougainville. Het waren moeilijke tijden na de crisis en onlusten daar, ook of misschien wel juist voor een bisschop. Henk was gedreven, duidelijk in het overleg. Hij sprak met heldere geest en visie; een wijze raadgever.

Bij zijn afscheid op 5 mei 2009 werd dankbaar tot uitdrukking gebracht dat Henk gewoon was als bisschop. In eenvoud en met het hart op de goede plek had hij het belang van mensen voor ogen.

Na precies 45 volle missiejaren kwam Henk terug in Enschede. En ging er gewoon weer aan het werk in de het pastoraat.

Hij verzorgde vieringen. En had bijzondere aandacht voor zieken in zorgcentra, met name in Ariansstaete, de Cromhoff en Sint Jozef in Weerselo.

In 2018 werd hij ziek, lopen ging steeds moeilijker. Een zware tegenslag en een beproeving voor hem. In juli 2019 kwam hij in de Eschpoort. Dankbaar was hij voor de aandacht en ondersteuning van familie en maristen, en de dagelijkse zorg in Westerflief. In zijn Jozefkerk werd op 30 maart 2020 zijn uitvaart gehouden. Klein en besloten als gevolg van de maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus. Gewoon zoals voor alle andere mensen. Dankbaar is er gebeden voor deze trouwe dienaar van de Heer. Die na zijn bijzondere levenstocht zijn leven weer teruggeeft bij zijn Opdrachtgever. De parochie in Enschede bidt mee. Dankbaar voor het vele goede dat we van bisschop Henk mochten ontvangen tijdens zijn emeritaat bij ons.

Dat hij rust in Vrede

Ons bezoek aan de Jacobuskerk te Enschede

Mijn naam is Lies Schole en ik werk als vrijwilliger voor de Stichting 55+ Enschede, waar ik excursies organiseer voor de leden. De stadswandeling door historisch Enschede met onze gids Geert Bekkering wilde ik erg graag afsluiten met een rondleiding door onze mooiste kerk van Enschede, de Jacobuskerk. Ik was blij verrast dat wij met onze groep toestemming kregen om de kerk te bezichtigen onder leiding van de heer Van der Woning. Het was leerzaam en verrassend te vernemen welke bijzondere elementen, kunst en oudheden deze kerk bevat. Wij waren allen zeer onder de indruk. Tot mijn grote verrassing kregen wij ook nog een kopje koffie aangeboden in de pastorie. Wat een hartelijk welkom. Omdat de belangstelling voor de stadswandeling zo enorm groot is onder de leden, ga ik deze tocht nogmaals organiseren in het najaar. Wij hopen uiteraard onze wandeling wederom te mogen afsluiten met het bezoek aan deze prachtige kerk, een sieraad voor onze stad Enschede. Mijn dank nogmaals voor uw hartelijkheid.

Het verhaal achter de passiebloem

Waarom heet deze fraaie bloem "Passiebloem?". Een interessant verhaal, dat we graag met u delen. De eerste Spaanse missionarissen vonden in Zuid-Amerika een klimmende plant, die hen een duidelijke rechtvaardiging voor hun bekeringswerk leek. In de structuur van de bloem lazen zij een diepere betekenis. De vijf kelkbladeren en de vijf kroonbladeren waren een verwijzing naar tien apostelen, Judas en Petrus niet meegeteld. De vijf meeldraden stonden symbool voor de wonden van Christus en de drie stijlen van de stamper leken op de spijkers waarmee Christus aan het kruis werd genageld. De dubbele bijkroon, zichtbaar als een ring van puntige uitsteeksels in de bloem, verwees naar de doornenkroon. De ranken waarmee de plant klimt leken op zwepen en de rankvormige bladeren waren de grijpende handen van de soldaten die om Zijn bezittingen dobbelden. Het geheel verbeeldde de dood van Christus en zo werd de plant passiebloem genoemd: Passiflora in het Latijn.

(bron: Wikipedia)

Waar deze prachtige foto, gevonden in een oude doos, genomen is laat geen twijfel.

De foto is waarschijnlijk gemaakt in de jaren tussen 1935 en 1938.

We zien linksachter kapelaan J. Aalders, destijds kapelaan in Almelo en Enschede. Hij werd later pastoor in Arnhem en Saasveld.

Naast hem staat kapelaan en later pastoor Geertman van de Jacobuskerk. Op het Hogeland is ter herinnering een straat naar hem vernoemd omdat hij in 1930 bouwpastoor werd van de Ariensgedachteniskerk.

Wie kent de andere heren ?

reacties

Ria Vaneker: Volgens mij is de pastoor rechts onderaan Pastoor Waanders van de St.Jankerk.

Nel Nijhuis-Aarsen: Het is inderdaad Pastoor Waanders. In de oorlog is hij door de Duitsers opgepakt op verdenking van het helpen van onderduikers en heeft twee jaar in de gevangenis in Vught gezeten, waar het heel zwaar was. Gelukkig is hij niet doorgestuurd naar een concentratiekamp. Hij is met de bevrijding sterk vermagerd, maar gezond, weer teruggekeerd.

Maar tijdens die twee jaar afwezigheid had de parochie, die heel armlastig was, geen leider. Er is aan de kapelaans gevraagd of zij dat wilden overnemen, maar dat wilden ze niet. Toen heeft mijn vader, die kerkmeester was, tot de terugkeer van de Pastoor, de parochie geleid. Pastoor Waanders was een geweldige man.

KRONIEK

OVERLEDENEN

Jozefkerk:

08-03-2020 Mario Adduci, 86 jaar, e/v Filomena Adduci-Nardolillo

25-03-2020 Bisschop Henk Kronenberg, 85 jaar

Anders:

10-03-2020 Mien Eijkelenkamp-Kokkeler, 90 jaar, w/v M.H. Eijkelenkamp

weekeindevieringen

Vieringen Jozefkerk Enschede live te volgen via YouTube

Vanaf Palmzondag zijn de vieringen in de Jozefkerk live te volgen via YouTube.

Zoek op YouTube naar ' St Jozefkerk Enschede'.

Je ziet meteen of je goed zit wanneer je in het logo onze kerktoren herkent.

Klik erop.

En je komt in een scherm waar je onder 'uploads' ziet of er live uitzending is.

Klikken en klaar.

Zekerheidshalve hier ook een link:

<https://www.youtube.com/channel/UCIZRQn7zT0FDciScFI2jZDQ>

Vooralsnog wordt ook elke zondag vanaf 19 april de viering om 11:00 uur live uitgezonden op het YouTube kanaal van de St Jozefkerk.

Tot ziens!

Pastoor Paul Daggenvoorde

Tot en met 1 juni 2020 zullen er geen kerkvieringen gehouden worden in de kerken, verzorgingshuizen en de verschillende locaties

Opgesloten, een enorme uitdaging!

Hoe gaat het met ons?
In quarantaine door corona.
Met Pasen én Pinksteren opgesloten

Buiten is het openbare leven stil gevallen.
Binnen worden we enorm uitgedaagd.

Quarantaine is afgeleid van een woord voor veertigdagentijd.
Wie in de middeleeuwen was besmet met de pest moest voor de duur van de kerkelijke vastentijd, veertig dagen, afzien van ieder contact. Sindsdien heet elke isolatie 'quarantaine'.

Maar onze afzondering is helemaal geen isolatie. Al komt er geen mens over de vloer, er komt wel van alles binnen: Nieuws, en nog eens nieuws. Werk, school, en studie. Thuis moeten we heel wat verwerken alleen, of veel te kort op elkaar met steeds opnieuw alleen maar elkaar.

Vanouds is quarantaine bedoeld om eindelijk eens toe te komen aan wat al heel lang in je is. Je sluit je tijdelijk af voor wat van buiten komt om toe te komen aan wat onbewust en vaak negatief doorwerkt in hoe je altijd doet.

Quarantaine ten tijde van Corona is weliswaar isolatie, en bijna lock down maar toch geen retraite.

Dat kan ook niet.
Er moet deze periode van alles binnenkomen. Maar hoe verwerk je dat In huis als je van dat alles en van elkaar nauwelijks afstand kunt nemen?

De oude regels helpen: regelmaat, reinheid en rust.
Niet op één en dezelfde plek steeds alles, en door elkaar heen.
Maar gestructureerd en op volgorde in de tijd. Dat helpt.

Ik heb makkelijk schrijven.
Want gezond van lijf en leden
en veelal alleen in huis.

Bovendien vier ik deze tijd
elke dag besloten de mis

op steeds hetzelfde tijdstip in de Jacobuskerk.
En daar gaat dan ook nog flink wat stille tijd
aan vooraf.

k kom er op verhaal;
want ook ander nieuws dan over Corona.
Namelijk uittocht, Pasen en Pinksteren van Christus.

Pasen
De Heer is opgestaan
uit een totaal isolement,
vanuit dood door moord
vanachter een steen voor een bewaakt
rotsgraf.
Zijn leven is, onverwoestbaar.
Hij leeft!
Niet op- en voor zichzelf
Maar om bij ons te zijn.
Ook hier en nu.
De paasvreugde van christenen is;
Dat de Heer overal en altijd bij ons kan komen.
En ons zijn elan, zijn spirit geeft.

De pinkstergeest is onze kracht.

Pastoor Daggenvoorde

Vieringen door de week

Alle doordeweekse vieringen zijn t/m 1 juni afgelast, ook de vieringen in de verzorgingshuizen.

Openingstijden dagkapellen

H. Jacobuskerk dagelijks 10.00-17.00 uur rolstoeltoegankelijk

Verrijzeniskerk is tot nader bericht gesloten ivm het coronavirus

Voorportaal St. Jozefkerk dagelijks 10.00-17.00 uur

Kaars bij Maria in Jacobuskerk voor iemand die besmet is.

Voorportaal van de Jozefkerk, geopend voor devotie en om een kaarsje op te steken.

HARTENKREET

Naast het schoonhouden van huis en tuin is er natuurlijk ook gelegenheid om op andere manieren creatief bezig te zijn. Doordat ik niet kan voorgaan in kerken en zorgcentra tijdens deze diensten van de 40-dagentijd en ook niet op Pasen en Pinksteren kan ik me goed uitleven in mijn 'dorpaintings' het vertellen van een verhaal d.m.v. puntjes.

Hier zie je de mens gevangen in zijn situatie van nu. Hij/zij schreeuwt uit naar de zon die bedreigt wordt door een zwarte wolk (coronavirus). De Regenboogslang (Aboriginal mythe) komt tevoorschijn uit het blauwe meer (leven) en verdrijft de zwarte wolk. Deze wolk bedreigt ook de natuur (de verlepte vruchten in de boom). Veel mensen worden bedreigt (de U's links onder). Velen zijn reeds gestorven (de zwarte lijnen en puntjes rechts onder).

Maar de stralen van de zon (de verzezen Christus) zullen blijven; hoop blijft bij ons.

Pater Ben Engelbertink

De Paus hield in de eerste week van Coronacrisis een indrukwekkende meditatie voor een leeg Sint Pieterplein. Het werd live uitgezonden. En was overal ter wereld te horen en te zien. Hij zei dat dit de tijd is om te kiezen wat belangrijk is en wat voorbij zal gaan. Om onderscheid te maken wat noodzakelijk is en wat niet. Dat dit een tijd is om ons leven weer naar God en onze medemensen te richten. En dat we daarbij een voorbeeld kunnen nemen aan veel mensen die ondanks hun angst hun leven gegeven hebben. Die zich uit de kracht van de Geest moedig en genereus toewijden. Gewone mensen die meestal vergeten worden, die niet in de krantenkoppen staan of op de catwalk in weer een nieuwe tv-show. Dat zij het zijn die nu de doorslag geven bij alles wat er gebeurt. Artsen, verpleegkundigen, supermarktmedewerkers, schoonmakers, ziekenverzorgers, chauffeurs, wetshandhavers, vrijwilligers, geestelijken en nog vele meer, die begrepen hebben dat niemand het in z'n eentje kan doen...

KINDERWOORDDIENST ST. JOZEFKERK

Hallo jongens en meisjes,

Als jullie deze Pelgrim ontvangen mogen we waarschijnlijk nog niet bij elkaar komen in de kerk.

Om toch op zondag een moment bezig te zijn met Jezus, kun je kijken op de volgende websites:

1. Samueladvies.nl (ga dan naar de komende zondagen, daar vind je uitleg en werkjes.)
2. Kinderwoorddienst.nl (ga naar de datum van die zondag, daar vind je de evangelielezing, uitleg en werkjes.)

De evangelielezing van 26 april is een heel mooi en toepasselijk verhaal over de Emmausgangers!

Mooier kan het niet, het thema is "Jezus trekt met je mee!"

Jezus gaat met jou op weg ook al merk je Hem niet altijd op, zeker in deze tijd.

Laten we ook niet vergeten om extra te bidden voor al die mensen die ziek zijn en voor hun families.

Hopelijk zien we elkaar gauw weer in de Jozefkerk.

Veel liefs medewerkers kinderwoorddienst

KidsTime St Jankerk

Op Vrijdag 6 maart '20 was de 3e bijeenkomst van de Kids Time in de parochiezaal van de St. Jan kerk.

We hebben het gehad over de Vastentijd.

Vasten is het woord dat gebruik wordt voor het helemaal niet, of minder eten en drinken gedurende een bepaalde periode. De vastentijd is een periode van 40 dagen voor Pasen. Die 40 dagen zijn er niet zomaar. Jezus heeft 40 dagen in de woestijn nagedacht over zijn eigen leven en kwam tot de conclusie, dat hij de mensen wilde voorleven en vertellen over de God van de vrijheid. Het Joodse volk was al veel eerder 40 jaren in de woestijn om te ontdekken, wat het betekent om vrije mensen te zijn.

We hebben hierbij een verhaal verteld dat bij de vastentijd hoort, Laat mijn volk gaan. Het verhaal ging over het Joodse volk. Zij waren slaaf in Egypte. Ze moesten bakstenen maken en steden bouwen voor de Farao en ze kregen niets betaald. Toen heeft God hun bevrijd. Ze trokken door de Rietzee weg van de Farao. Als vrije mensen trokken ze daarna veertig jaar lang door de woestijn. Uiteindelijk kwamen ze in het land dat God hen beloofd had: het beloofde land van melk en honing.

Hierna hebben de kinderen een baksteen gemaakt waarop zij hun doel voor de vastentijd op moesten schrijven. De kinderen beleefden hier veel plezier aan en kwamen na afloop heel trots hun zelf gemaakte baksteen aan ons laten zien.

Data 's: vrijdag 26 juni (Onder voorbehoud)

Thema's: Christoffel

Tijd: 15:30-17:00 uur

Locatie: Parochiezaal van de Sint JanKerk, Haaksbergerstraat 253, Enschede

Kosten: 2 euro, per keer (t.b.v. materiaal)

Begeleiders: Saskia, Laura, Engeliën en Rim (werkgroep Kids Time)

Je kunt je van tevoren melden bij Saskia Baldewsing: 06 – 22 379 624 of

saskiabal1900@hotmail.com

Van het bestuur

Bijzondere tijden. Dat behoeft geen toelichting. In deze Pelgrim vindt u vast artikelen die aandacht schenken aan datgene wat ons persoonlijk raakt. Van bestuurszijde nemen wij u iedere uitgave mee in de ontwikkelingen binnen onze parochie. De wat meer zakelijke kant, die wel grote persoonlijke gevolgen kan hebben. Is dit dan een moment om het daar over te hebben? We hebben afgesproken eind van het jaar een beslissing over de voortgang van onze parochie te nemen. Daar hoort bij dat wij u moeten meenemen in wat van invloed is op ons bestaansrecht.

De coronacrisis vergt niet alleen veel van het pastoraat, maar ook organisatorisch financieel. Wat moeten we wel en wie moeten we financieel compenseren?

Het zal duidelijk zijn dat het missen van de wekelijkse collecten gedurende een lange tijd een behoorlijke aderlating is. Geen collecten, geen opgestoken kaarsen, minder misintenties, minder andere kerkelijke vieringen als huwelijk en uitvaart, minder activiteiten waarbij kerken verhuurd worden, etc.

In de crisis laten ook veel mensen zien dat ze in alle crisisellende ook de nood van de kerk zien. U heeft kennis kunnen nemen van een collecte met een lief briefje aan de kerkdeur. Een enkele vrijwilliger die een vrijwilligersvergoeding krijgt, ziet daar van af. Er zijn parochianen die iets extra doneren of die aangeven al betaalde collectemunten niet op te halen. En natuurlijk zijn er sommige uitgaven die minder zijn zoals verwarming, koren, etc.

Er zijn ook veel mooie initiatieven die zorgen dat een aantal ouderen een kaartje kregen. Wekelijks krijgt er op iedere locatie een parochiaan in moeilijke situatie een bos bloemen. Er zijn parochianen die anderen regelmatig bellen. De redactie van deze Pelgrim werkt krachtig door. Het verspreiden van deze Pelgrim vormt daarbij een probleem omdat vele van de bezorgers tot de risicogroep voor Corona behoort. Gelukkig heeft de eerste oproep van pastoor Daggenvoorde om te helpen met de verspreiding van Pelgrim na twee dagen al 20 extra vrijwilligers opgeleverd. Maar ..... er zijn er wel 60 nodig. Dus spannend of de teksten die tot 5 april geschreven zijn u 16/17 dagen later bereiken.

De wekelijkse nieuwsbrief is een geweldig initiatief dat voortvarend onder leiding van pastoraal werker Frank de Heus is opgepakt. Iedereen met een bekend mailadres heeft die reeds enkele keren ontvangen. Voor jonge parochianen, met name de eerste communicanten en hun ouders verzorgt hij bovendien online catechese. Kleine lessen op YouTube.

Bij al die initiatieven hebben we gemerkt hoe belangrijk het is dat we over e-mailadressen beschikken. Heeft u de afgelopen weken geen nieuwsbrief ontvangen, dan is vermoedelijk uw (goede) mailadres niet bij ons bekend. Het zou mooi zijn dat u dat wel doorstuurt naar secretariaat@katholiekenschede.nl.

Het is prachtig om te zien hoe snel pastoor Daggenvoorde de switch naar de digitale kerk heeft gemaakt. Wekelijks, en rondom Pasen ook op andere dagen, een mooie H. Mis via YouTube. Ook op facebook is hij te vinden.

Zo zien we dat het persoonlijke en het zakelijke onvoorwaardelijk van elkaar afhankelijk zijn en elkaar versterken. We letten niet alleen op elkaar, maar houden elkaar ook vast.

Bestuur parochie St. Jacobus de Meerdere.

Verslag van de PCI (Parochiële Caritas Instelling) Enschede over 2019

Beste mensen,

Zoals u gewend bent, hierbij een kort overzicht over 2019 inzake de PCI van Enschede. Via de telefonische hulpdienst (samenwerking tussen de PCI en de Diaconie van de PGE) is er in totaal 47 keer hulp geboden aan mensen in Enschede. Hierbij moet u vooral denken aan eerste levensbehoeften. In totaal heeft dit € 2.040,-- gekost.

Daarnaast is er aan 6 mensen bijzondere hulp geboden, waarbij u moet denken aan bijvoorbeeld een koelkast, wasmachine of bijdrage in een chemokuur. In totaal heeft dit € 2.721,-- gekost.

Helaas hebben wij een uitstaande lening van € 2.000,-- moeten afboeken, vanwege overlijden. Met kerstmis hebben wij 103 kerstpakketten mogen uitdelen aan gezinnen in Enschede. Dit heeft totaal € 2.383,-- gekost. Een mooie stijging van 40 kerstpakketten in 2018, naar 103 in 2019.

Hopelijk zal deze stijging doorzetten. Niet omdat er meer mensen zullen bijkomen die wel een extraatje kunnen gebruiken, maar omdat we hopelijk meer bestaande gezinnen weten te vinden.

Sinds kort hebben wij een eigen website, waardoor wij gemakkelijker te vinden zijn. Dit is www.caritasenschede.nl

Hier kan u terecht voor acute hulp, waarbij wij geen onderscheid maken naar geloof, herkomst, huidskleur etc.

In 2019 hebben wij ook via verschillende kanalen geld mogen ontvangen.

Middels collectes was dit € 3.222,-- en middels giften was dit € 3.206,--

Daarnaast is een bestuurslid van de PCI heel druk geweest met het binnenhalen van statiegeld bij supermarkten. Dit heeft in totaal ook € 2.340,-- opgeleverd.

Zoals aangegeven in het verslag over 2018, is een deel van de reserves ondergebracht op een beleggingsrekening bij het Bisdom en in tegenstelling tot 2018, heeft dit in 2019 een positief koersresultaat opgeleverd.

Al met al sluiten we 2019 af met een positief exploitatieresultaat van € 12.000,--

Wij danken iedereen die ons in 2019 op welke wijze dan ook heeft geholpen en hopen dat wij ook in 2020 weer op u mogen rekenen.

Namens het bestuur van de PCI

Edwin Seinen, voorzitter

Palmpasen 2020

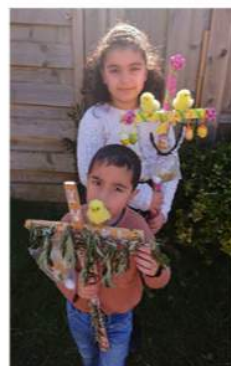
Wat een vreemde tijden zijn het deze dagen.... thuis werken, thuis onderwijzen, thuis sporten, thuis geloven.

Voor nu de goede week voor de deur staat, is het jammer dat wij dit niet gemeenschappelijk kunnen beleven. Omdat wij onze kinderen dit verhaal niet willen onthouden zijn wij thuis aan de slag gegaan om de Palm Pasen takken te maken. Dit vinden zij elk jaar erg leuk en is voor ons een mooie manier om het verhaal weer te vertellen.

Pasen zal dit jaar op een andere manier beleefd worden, niet gemeenschappelijk met een Paasviering in onze kerk, maar thuis omringd door naaste familie. Maar lieve mensen, juist in deze zware tijd moeten we kracht putten uit het geloof en de hoop hebben dat het goed komt. Maar bovenal wees lief voor elkaar.

Yvet Koekkoek op Munsterhuis en Esther Heeringa

En meer kinderen zijn bezig geweest voor Palmpasen, zie hier de foto's

Cursus Theologische Vorming Twente start met nieuwe groep

Wie voelt het niet: die behoefte aan meer verdieping in het leven? De driejarige cursus Theologische Vorming voor Geïnteresseerden is een uitgesproken mogelijkheid om die verdieping te zoeken. Het brede aanbod van allerlei aspecten van geloof en theologie maken dat mensen deze cursus als zeer verdiepend voor hun kijk op het leven ervaren. Het brede aanbod van allerlei aspecten van geloof en theologie maken dat mensen deze cursus als zeer verdiepend voor hun kijk op het leven ervaren.

Het is een stevige cursus. Drie jaar lang, zo'n 30 lesavonden (met telkens 2 van 5 kwartier lessen) per seizoen. Met kernvakken als Oude en Nieuwe Testament, Kerkgeschiedenis, Geloofsleer en Ethiek, maar ook 'praktisch-theologische' vakken als liturgiek, pastoraat en diaconaat. En natuurlijk mogen de lessen spiritualiteit, filosofie, wereldgodsdiensten en contextuele theologie niet ontbreken.

Het is ook goed mogelijk om je allereerst voor 1 seizoen op te geven. Want het eerste jaar heeft vooral een inleidend karakter, het tweede is meer verbredend en in het derde jaar wordt de verdere verdieping gezocht. Ook al wordt de cursus ondersteund door de Protestantse Kerk, het beoogt heel nadrukkelijk een oecumenische cursus te zijn: kerkelijk of niet kerkelijk, protestants of rooms-katholiek of anderszins: iedere geïnteresseerde is van harte welkom! De kosten bedragen €220,- per seizoen. De cursus wordt gegeven in de centraal gelegen Waterstaatskerk in Hengelo, op dinsdagavonden. De eerste avond is gepland op dinsdag 15 september 2020. Een nieuwe groep kan starten als er tenminste 10 aanmeldingen zijn.

Nieuwsgierig geworden en meer willen weten? Informeer bij:

Ina ter Kuile, cursus-coördinator, 074-2774288 of email: kuile@hetnet.nl of ds. Wim de Jong, 0547-388647 of email: wim.dejong@hetnet.nl cursusleider of kijk op:

www.protestantsekerk.nl/training/theologische-vorming-voor-gemeenteleden-en-geinteresseeerden/

Voor nu

De avond komt
en de dag verdwijnt.
Ik breek het brood
en ik drink de wijn.
Ik drink op jou
en ik drink op mij.

Voor nu.
Voor eens.
Voor altijd.

Ik zie de waanzin,
de verwarring.
En het virus dat zich verspreidt.
Maar ik zie ook mensen die omzien naar
elkaar.

Mensen die ervaren dat je niet alles
in je eentje kunt regelen.

Mensen die elkaar steunen
En ook aan een ander denken.

Ik drink op dat wat ons verbindt
Ik drink wat opnieuw begint.

Peter van Lange

Bewerking van tekst Voor nu (2004) van Stef Bos.

Corona-ervaringen...

Zittend in mijn zonovergoten tuin – de tuinman is er net doorheen gegaan; die tuinman ben ik overigens zelf – kijk ik terug op de eerste drie weken, dat Nederland op slot ging. Wat betekende dat voor het pastoraat? ‘Veel’, kan ik zeggen. Ik ben meteen helemaal onthand. Alles wat pastores in eerste instantie doen kunnen, of geneigd zijn te doen, kan niet meer. We kunnen niet meer vieren. We kunnen niet meer samenkomen. Hoe moet dat nu verder met bijvoorbeeld de voorbereiding van de communicanten? We kunnen niet meer op huisbezoek, terwijl we dat juist nu zo graag zouden willen doen. Het is nuttig. Het wordt gewaardeerd. We hebben er de tijd voor. Maar het kan dus niet! Dat betekent dat we snel moeten omschakelen. En natuurlijk niet alleen wij – pastores – maar iedereen, die in de kerk zijn plek gevonden heeft. En hoe snel schakelen we dan om! Net als in de zorg, in het onderwijs en zoveel andere plekken, worden we creatief. We ontdekken allerlei technische hulpmiddelen op het gebied van media en communicatiemiddelen. We vergaderen via Whatsapp, Teams, Skype. We ontdekken Zoom. Ik bekwaam mij in het maken van video’s en het opzetten van een Youtube-kanaal, zodat ik bijvoorbeeld de communicanten en hun ouders op afstand kan bedienen en aan de gang kan houden. Want we hopen op dit moment van schrijven, dat het feest van de Eerste heilige Communie nog net vóór de Zomervakantie kan plaatsvinden. Dat zou mooi zijn. Als die vakantie al doorgaat? Er worden belcircuits opgezet door onze pastoraatsgroepen. Mensen, parochianen, kunnen zich melden bij #nietalleen, als ze hulp nodig hebben of juist willen bieden. Op de zondag doe ik in Haaksbergen, waar ik woon, aan ‘raampastoraat’. Nee, niet wat u denkt. Gewoon een gesprekje her en der aan het raam of in de tuin. Op veilige afstand dus! Ondertussen hoor ik zelf aan de telefoon soms schrijnende verhalen. Verzorgers en verpleegkundigen, die ingepakt in plastic hun bewoners of zieken moeten bijstaan. ‘Kan ik een stervende dan helemaal niet

aanraken? Dat kan toch niet!’ Geestelijk beperkte cliënten, die niet kunnen begrijpen, dat er nu even niet geknuffeld kan worden. Leerlingen op school, die ‘zoek raken’. Ouders noch kinderen reageren op vragen of huiswerkopdrachten van school. Ik heb een moeder aan de telefoon. Op de achtergrond hoor ik het ene kind huilen, de andere twee maken ruzie. Ik heb grote bewondering voor al die mensen, die voor al die nieuwe situaties maar weer oplossingen moeten bedenken.

Hoe zal het straks verder gaan? Niemand van ons weet dat. Een diepe depressie met hoge werkloosheid is niet onwaarschijnlijk. En hoeveel mensen in de wereld zullen niet op drift raken? Ik zelf klamp mij vast aan verhalen uit de Bijbel. Hoe bijvoorbeeld dat volk van Israël uiteindelijk een uitweg vond uit de slavernij. Met vallen en opstaan in de woestijn bereikte het uiteindelijk het beloofde land. En God trok met hen mee. Niet in een gebouw, een kerk, een tempel, maar in een tent. Overal waar het volk zich neerzette, was Hij er en wees Hij de weg. ‘s Nachts als een vuurkolom, overdag als een wolk. Moge Hij zo ook met u meegaan en moge u Zijn aanwezigheid gewaar worden! Al wat u Hem toevertrouwt. Hij luistert altijd! Zalig Pasen!

Pastoraal werker Frank de Heus

R.K. Erfgoed-Boekentip: Katholiek in de Republiek

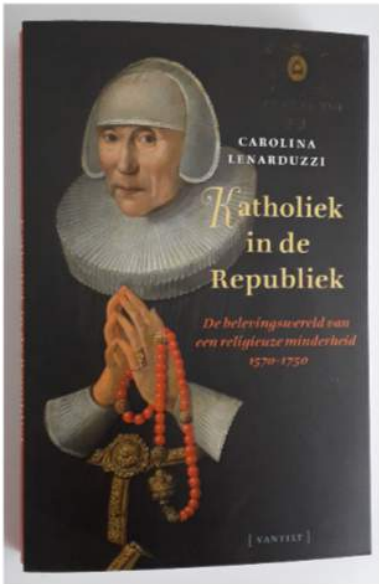

Foto: Secil Arda

De belevingswereld van Katholiek Nederland 1570-1750 geschreven door Carolina Lenarduzzi, een onderzoek naar de belevingswereld van individuele katholieken in de zestiende- en zeventiende-eeuwse Republiek en de manier waarop zij hun geloof in stand hielden in tijden van onderdrukking.

Vrijwel meteen na het uitbreken van de opstand werden de katholieke inwoners van de Republiek naar de zijlijn van de samenleving gedirigeerd. R.K.- rituelen en symbolen werden als 'paapsche superstities ende affgoderie' uit het openbare leven geweerd, R.K.- kerken en kloosters onteigend en R.K.- priesters in de ban gedaan. Bovendien stond een bestuurlijke loopbaan niet langer voor de katholieken open. Het verbod op de uitoefening van hun geloof en hun verbanning naar de maatschappelijke marges dwong de Nederlandse katholieken om zichzelf opnieuw uit te vinden.

Wat betekende het om katholiek te zijn in de gereformeerde Republiek?

Door de katholieke gemeenschap vanuit een aantal vernieuwende invalshoeken te benaderen, zoals dagboeken belicht de auteur hoe Noord-Nederlandse katholieken op inventieve wijze hun geloof en cultuur levend hielden, zowel in de privésfeer als in het publieke domein. Katholieken bleven bijvoorbeeld hun verboden processies lopen, in stilte maar wel op blote voeten. Zo lieten zij hun protestantse stadsgenoten, die dat ritueel uiteraard herkenden, weten dat de katholieke gemeenschap nog steeds deel uitmaakte van de stad. Ook het uiterlijk kon daarvoor worden ingezet. Het dragen van een rozenkrans of een crucifix was dé manier om je in het openbaar als katholiek te manifesteren: je kon zo'n katholieke badge openlijk dragen als de omstandigheden dat toelieten, of juist onder je kleren als er gevaar dreigde en je dan toch nog letterlijk katholiek voelen.

Conclusie: Het verbod op de katholieke geloofsuitoefening in de Republiek heeft eigenlijk het omgekeerde tot gevolg gehad. Katholieken namen allesbehalve afscheid van hun rituelen en symbolen, maar gingen die juist extra koesteren.

Een boeiend boek. Auteur: Carolina Lenarduzzie, Uitgeverij: Vantilt Nijmegen.

John Schiffel
Stichting Behoud Sint Josephkerk

Pelgrim

parochieblad voor R.K. Enschede
redactie@katholiekenschede.nl

Redactieleden

Conny Oostdam
Ine Reuver
Ietje Köiter
Clara Momesso
Annelies Tenbergen

Kopijdatum nr. 05 - 2020

maandag 11 mei 2020
Lengte van artikelen max. 400
woorden

Verschijningsdatum

donderdag 28 mei 2020

Bestuur R.K. Parochie St. Jacobus de Meerdere

Pastoor P. Daggenvoorde
Joop Hassink, vice-voorzitter
06-17 30 81 58
vicevoorzitter@
katholiekenschede.nl
André Amelink, (bouw)- technische
zaken
Carina Adduci, secretaris
Mathias Baveld, penningmeester@
katholiekenschede.nl

De Maristen

Hogelandsingel 41, 7512 GB Enschede

Citypastoraat

Voor hulpvragen via telefoon: 4306190
Openingsuren zijn: maandag- t/m zaterdagmiddag 13.00 - 17.00 uur
en dinsdag- en donderdagmorgen 10.00 - 12.30 uur.
Langestraat 51, 7511 HB Enschede. www.citypastoraatenschede.nl

Huis van verhalen - voorheen Pastoraat na Ramp. Secretariaat:
Roomweg 165c, 7523 BM Enschede. Tel.053 - 431 62 88
www.huisvanverhalenenschede.nl

Oecumenische geloofsgemeenschap Helmerhoek

Helmerzijde, Broekheurnerring 1050. Website: www.ogh-enschede.nl
Mevr. A. Kemper, tel. 053 - 4755 755

De Wonne

Noorderhagen 25, 7511 EK Enschede. Tel. 431 87 87

De Luisterlijn (voorheen Sensor telefonische hulpdienst)

Niet alleen 'voor de mens in nood' maar voor alle
eenzame mensen die behoefte hebben aan een luisterend oor.
24 uur per dag en 7 dagen per week bereikbaar. Tel. 0900 - 0767.

De **Parochiële Caritas Instelling Enschede (PCI)** staat van oudsher voor individuele hulpverlening aan mensen in acute nood. Dit betekent, dat de PCI financiële hulp geeft, of doorverwijst naar andere instanties. Wenst u deze individuele hulpverlening? Of kent u iemand die acute hulp nodig heeft? Dan kunt u contact opnemen via onderstaand e-mailadres.

De PCI kent ook de Telefonische Hulpdienst: een samenwerkingsverband met de Protestantse Diaconie Enschede. Mensen, die tijdelijk in een moeilijke situatie verkeren, kunnen bellen op werkdagen van 18.00 tot 21.00 uur.

De PCI is voor haar werk afhankelijk van collectes en giften; daarom vindt na de kerkvieringen van Pasen en Kerstmis een deurcollecte plaats. Daarnaast zijn giften natuurlijk van harte welkom. Omdat de PCI de ANBI-status heeft, zijn giften fiscaal aftrekbaar. Bij de aangifte is de vermelding "RK PCI St. Jacobus de Meerdere Enschede" voldoende.

Website: www.caritasenschede.nl

E-mailadres secretaris@caritasenschede.nl

Telefonische Hulpdienst 06 38 76 50 54

Bankrekening: NL45 ABNA 0592332675 t.n.v. PCI Caritas Enschede

Bevrijd jezelf van pijn, angst en vermoeidheid
Oplossingsgericht, praktisch- en bewezen effectief

V
Varvik
UITVAARTZORG

**Uw herinnering
is onze zorg.**

Sinds
1828

053 432 19 55 • www.varvikuitvaartzorg.nl

Leidekkersbedrijf D. Koenders

Gespecialiseerd in restauratie en renovatie. Alles onder garantie, VCA gecertificeerd.

Natuurleien - Torenwerk Leipannen, Lood- zink- en koperwerk

Lid: Zinkmeesters, gecertificeerd.

Lid: Ned. Ver. van Leidekkers

Nijverheidsweg 3, Neede - Tel. (0545) 29 22 17

info@leidekkersbedrijf-koenders.nl

www.leidekkersbedrijf-koenders.nl

*bijzonder
goede scholen
in Enschede*

Alle informatie over de scholen
vindt u op:
www.koe-enschede.nl

Voor al uw glas-, schilder-
en behangwerk
groot of klein
moet u bij Mellink Schilders zijn.

Mellink Schilders

Ribbeltsweg 39

Telefoon 053 - 435 07 79

Fax 053 - 435 18 24

siers

AANNEMERSBEDRIJF

NIEUWBOUW

VERBOUW

RENOVATIE

ONDERHOUD

OLIESLAGWEG 106, 7521 JG ENSCHEDE

TEL. (053) 432 30 34, FAX (053) 432 68 79

WWW.SIERS.NL

Seinen

assurantiekantoor
geld(t) als de beste

Ir.M. Schefferlaan 49

7556 CP Hengelo (ov)

074-2424882

www.seinen-assurantien.nl

WWW.BERTVANDERHEIDE.NL

Voor een uitvaart in
vertrouwde handen

Bij elke uitvaartverzekering
06 - 81 02 60 62

BERT VAN DER HEIDE UITVAARTZORG

“Een uitvaart
is méér dan
begraven of
cremeren.”

Ron de Leeuw

Uitvaartleider

In dienst van het leven

vredenhof
UITVAARTVERZORGING

Vredenhof/Flokstra en De Leeuw **Bel (053) 538 84 11** www.vredenhof.nl

Twee muizenmeisjes hebben mot. Ze stompen naar elkaar. Ze gaan op elkaars staart staan. Het is helemaal niet leuk. En Kikker moet het maar oplossen. "Kik!" roept de een, "Ik word gék van haar! Ze wil de hele tijd de baas spelen." De ander kijst: "Nee Kik, zij is gemeen, ze doet nooit mee als ik iets leuks wil spelen!" "Wat wilde je dan voor leuks spelen?" vraagt Kik. "Gevangenisje!", roept het bazige muisje, "Dan mocht zij de gevangene zijn, en dan was ik de bewaker en dan kwam ik haar water en brood brengen." Haar vriendinnetje ziet rood van woede. "Jij bent áltijd de baas. Gisteren speelden we circusje en was ik de olifant, toen sloot je mij ook op. En toen vergat je me eten te brengen! 's Avonds heb je me pas bevrijd! En je hebt geen sorry gezegd!"

Het bazige muisje heft haar pootjes boos ten hemel. "Denk je dat circusolifanten het makkelijk hebben? Je speelde gewoon niet mee!" Kik heeft genoeg gehoord. "Muizenmeiden," zegt hij, "spelen is alleen leuk als je allebei vrij bent om op jóúw manier mee te doen". "Gevangenisje!" roept het bazige muisje weer, "maar dan was ik de gevangene en jij de bewaker." Haar vriendinnetje denkt na. "Goed, maar we gebruiken niet het geldkistje zoals gisteren. Niets met een sleutel. Een ópen gevangenis." Maar dat vinden ze allebei niks. "Onbewoond eilandje?" zegt Kik voorzichtig. "Onbewoond eilandje!!" Ze stuiven weg. Wat een geweldig idee.

Versje

Soms is de vrijheid een hagelwit blad
waarop je zelf een verhaal mag gaan schrijven.
Soms is de vrijheid een warm gevuld bad
waarin je je zorgeloos mag laten drijven.

Soms is de vrijheid een grote bak friet
omdat je geen zin hebt om spruitjes te koken.
Soms is de vrijheid een prachtig lied
wanneer een geliefde je hart heeft gebroken.

Soms is de vrijheid een goeie mop,
waarmee iemand jou weer weet op te beuren.
En soms een bevrijdende schouderklop,
de kracht die je krijgt voor wat móet gebeuren.

Uit de Bijbel

'Broeders en zusters,
nu jullie in Jezus geloven,
zijn jullie geroepen om vrij te zijn.
Misbruik die vrijheid niet om je eigen zin
te doen, maar zorg voor elkaar in liefde.'

Dit zegt de apostel Paulus in zijn brief aan de Galaten 5:13

